

בראשית א, פסוק א

הקדמה

שיעור זה יעסוק במשמעות המילה בראשית, לפני שנתחיל ללמוד על בריאת העולם. נכיר מילים מהשורש רא.ש, וביטויים עם המילה ראש.

מהלך השיעור

א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.

בראשית אלוקים ברא את השמיים ואת הארץ.

מה פירוש המילה בראשית? איזו מלה מסתתרת בתוך המלה בראשית?

שורש רא.ש.

ראש הוא התחלה, ראש הוא דבר חשוב מאוד.

מדרש

התורה מתחילה במילה בראשית, אשר מתחילה באות ב'.

המדרש הבא מספר לנו מדוע התלוננה על כך האות א', ומה ענה לה אלוקים?

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר אַבִּינָא בִּשְׁם ר' אֲחָא אָמַר:

בְּמִשְׁךְ עֶשְׂרִים וְשָׁנָה דִּוְרוּת הָיְתָה הָאוֹת אָל"ף מִתְלַוְנֶנֶת לִפְנֵי פֶסַח הַכְּבוֹד.

בָּאָה וְאָמְרָה לִפְנֵינוּ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! אֲנִי הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה! וְלֹא בְּרֵאשִׁית עוֹלָמָךְ בִּי?"

אָמַר לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה,

כַּאֲשֶׁר אֵתָּן אֶת הַתּוֹרָה - אֶתְחִיל בְּאוֹת אָל"ף: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" (שמות כ, ב)

(עיבוד למדרש בראשית רבה פרשה א)

במשך שנים רבות התלוננה האות א' לפני הקב"ה.

"אני היא האות הראשונה. מדוע העולם נברא באות ב', המילה בראשית מתחילה בב', ולא בא'?"

אמר לה הקב"ה - כל העולם נברא בזכות התורה. כשאתן את התורה אתחיל באות א' - וכך היה.

הדיבר הראשון בעשרת הדברות מתחיל באות א': "אנכי ה' אלוקיך".